

Azonosító
jel:

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2018. október 19.

VILLAMOSIPAR ÉS ELEKTRONIKA ISMERETEK

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2018. október 19. 8:00

I.

Időtartam: 60 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

Fontos tudnivalók

Az írásbeli dolgozat megoldásához segédeszközként csak szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas zsebszámológép, rajzeszközök, sablonok és vonalzők használhatók. Az íráshoz tollat, a rajzoláshoz grafitceruzát kell használni. Az egyszerű, rövid feladatokat a feladatlapon, a kérdések alatt rendelkezésre álló szabad helyen kell megoldani.

A számítást igénylő feladatoknál ügyelni kell az összefüggés (képlet) helyes felírására, a szabványos behelyettesítésre és a helyes számolásra. Ezek bármelyikének hiánya pontlevonást jelent. A végeredmény csak akkor fogadható el teljes pontszámmal, ha annak számértéke és mértékegysége kifogástalan.

A feladatok megoldásánál ügyelni kell az írásbeli dolgozat rendezettségére, az áttekinthetőségre, a szabványos jelölések alkalmazására, a műszaki, formai és esztétikai elvárásoknak való megfelelésre. Ezek hiánya pontlevonást jelent. A megoldásban az esetleges hibás részeket egy ferde vonallal kell áthúzni.

I. feladatlap

Egyszerű, rövid feladatok

Maximális pontszám: 40

- 1.) Töltse ki a táblázat üres celláit! A táblázatnak egy kondenzátor feszültségének és a benne tárolt energiának a kapcsolatát kell kifejeznie. (3 pont)

U (V)	10	20	30	40
W (J)	0,04			

- 2.) Egy $R_m = 2 \text{ k}\Omega$ belső ellenállású alaplámpa mutatója $U_m = 200 \text{ mV}$ hatására tér ki végkiterésbe. Határozza meg, mekkora előtét-ellenállás (R_e) szükséges a mérés határ kiterjesztéséhez $U = 10 \text{ V}$ feszültségre! (3 pont)

$$R_e =$$

- 3.) Egy rézvezetőből készült tekercs egyenáramú ellenállása üzemen kívül ($T = 20 \text{ }^\circ\text{C}$) $R_{20} = 5 \text{ }\Omega$. Üzem közben a tekercs hőmérséklete $T_{\text{ü}} = 41 \text{ }^\circ\text{C}$ -ra növekszik. Határozza meg, mekkora a tekercs ellenállása ($R_{\text{ü}}$) üzem közben! (3 pont)
Adatok: $\alpha = 0,0038 \text{ }^\circ\text{C}^{-1}$

$$R_{\text{ü}} =$$

- 4.) Számítással határozza meg egy soros RLC kapcsolás impedanciáját! (3 pont)
Adatok: $R = 4 \text{ k}\Omega$, $X_C = 4 \text{ k}\Omega$, $X_L = 7 \text{ k}\Omega$

$$Z =$$

- 5.) Határozza meg, mekkora kapacitású kondenzátort (C) kell sorba kapcsolni egy $L = 10 \text{ }\mu\text{H}$ induktivitású tekercssel, hogy a rezonanciafrekvencia $f_0 = 800 \text{ kHz}$ legyen! (3 pont)

$$C =$$

- 6.) Határozza meg a jósági tényezőjét (Q) egy $f_0 = 2,4 \text{ MHz}$ rezonanciafrekvenciájú, $B = 30 \text{ kHz}$ sávszélességű rezgőkörnek! (2 pont)

$$Q =$$

- 7.) Egy egyfázisú hálózatról ($U_1 = 230 \text{ V}$ effektív érték) működő transzformátor a szekunder oldalon $U_2 = 48 \text{ V}$ effektív értékű feszültséget állít elő. A primer tekercs menetszáma $N_1 = 600$. Határozza meg, mekkora a szekunderoldali menetszám (N_2)! A végeredményt egész számra kerekítse! A veszteségeket elhanyagolhatja.

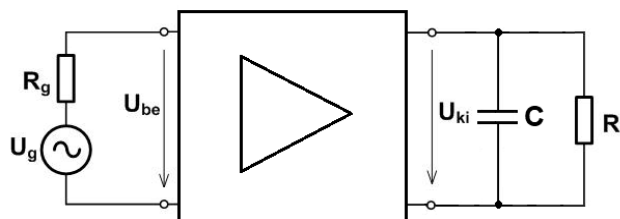
(3 pont)

$$N_2 =$$

- 8.) Az alábbi erősítőkapcsolásban a felső határfrekvenciát a C jelű kondenzátor okozza. Az erősítő kimeneti ellenállása $R_{ki} = 3 \text{ k}\Omega$. Határozza meg a felső határfrekvenciát (f_f)!

(3 pont)

Adatok: $R_{ki} = 3 \text{ k}\Omega$, $R_t = 5 \text{ k}\Omega$, $C = 4,7 \text{ pF}$

$$f_f =$$

- 9.) Határozza meg a bázisáram táplálású (bázis ellenállásos) munkapont-beállítással ellátott közös emitteres erősítőkapcsolás munkapont-beállító ellenállásának (R_B) értékét!

(3 pont)

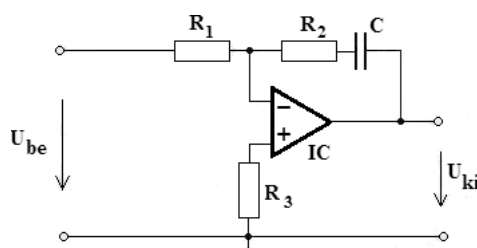
Adatok: $U_T = 12 \text{ V}$ (tápfeszültség)
 $U_{BE0} = 0,6 \text{ V}$ (bázis-emitter munkaponti feszültség)
 $U_{E0} = 1,4 \text{ V}$ (az R_E emitter-ellenálláson eső feszültség)
 $I_{B0} = 20 \mu\text{A}$ (munkaponti bázisáram)

$$R_B =$$

- 10.) Határozza meg az alábbi kapcsolásban az R_3 ellenállás értékét!

(2 pont)

Adatok: $R_1 = 1 \text{ k}\Omega$, $R_2 = 2 \text{ k}\Omega$

$$R_3 =$$

- 11.) Határozza meg az alábbi kétváltozós logikai függvény (F^2) legegyszerűbb alakját! (2 pont)

$$F^2 = \overline{\overline{B} \cdot A} + \overline{\overline{A} \cdot B}$$

$$F^2 =$$

- 12.) Az alábbi igazságtáblázat egy logikai függvény diszjunktív kombinációit tartalmazza. Írja le a logikai függvény (F^3) konjunktív sorszámos alakját! (2 pont)

A	B	C	F^3
0	0	0	1
0	0	1	1
0	1	0	1
0	1	1	0
1	0	0	0
1	0	1	1
1	1	0	0
1	1	1	0

$$F^3 =$$

- 13.) Rajzolja le az alábbi háromváltozós logikai függvényt (F^3) megvalósító logikai hálózatot kétbemenetű NAND kapukkal! (2 pont)
Építőelemek: 3 db kétbemenetű NAND kapu

$$F^3 = \overline{\overline{\overline{A \cdot B \cdot C}}}$$

- 14.) Készítsen áramutas rajzot, amely tartalmazza 3 db nyomógomb záróérintkezőjét (NO) és egy mágneskapcsoló tekercsét! A nyomógombok záróérintkezői között logikai VAGY kapcsolat legyen! (4 pont)

A táplálás +24 V egyenfeszültség

A nyomógombok jele: S1, S2, S3

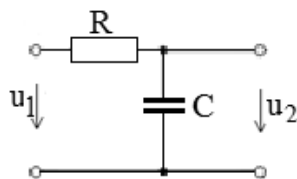
A mágneskapcsoló jele: K1

15.) Válassza ki az alábbi kapcsolás lehetséges megnevezéseit! Választását a megnevezés elé írt X-szel jelölje!

(2 pont)

Több helyes válasz is lehet!

Megnevezések:

- ☐ aluláteresztő szűrő
- ☐ feluláteresztő szűrő
- ☐ integráló tag
- ☐ differenciáló tag

	a feladat sorszáma	pontszám			
		maximális	elért	maximális	elért
I. feladatlap Egyszerű, rövid feladatok	1.	3		40	
	2.	3			
	3.	3			
	4.	3			
	5.	3			
	6.	2			
	7.	3			
	8.	3			
	9.	3			
	10.	2			
	11.	2			
	12.	2			
	13.	2			
	14.	4			
	15.	2			
Az I. feladatlap pontszáma				40	

dátum

javítótanár

	pontszáma egész számra kerekítve	
	elért	programba beírt
I. Egyszerű, rövid feladatok		

javítótanár

jegyző

dátum

dátum

Megjegyzések:

- Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad.
- Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő.

Azonosító
jel:

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2018. október 19.

VILLAMOSIPAR ÉS ELEKTRONIKA ISMERETEK

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2018. október 19. 8:00

II.

Időtartam: 120 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

Fontos tudnivalók

Az írásbeli dolgozat megoldásához segédeszközként csak szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas zsebszámológép, rajzeszközök, sablonok és vonalzők használhatók. Az íráshoz kék vagy fekete tollat, a rajzoláshoz grafitceruzát kell használni.

Az összetett feladatok megoldása a felügyelő tanárok által kiosztott pótlapokon történik. A pótlapokat lapszámozással kell ellátni, és fel kell tüntetni rajtuk a nevét és osztályát.

A számítást igénylő feladatoknál ügyelni kell az összefüggés (képlet) helyes felírására, a szakszerű behelyettesítésre és a helyes számolásra. Ezek bármelyikének hiánya pontlevonást jelent. A végeredmény csak akkor fogadható el teljes pontszámmal, ha annak számértéke és mértékegysége kifogástalan.

A feladatok megoldásánál ügyelni kell az írásbeli dolgozat rendezettségére, az áttekinthetőségre, a szabványos jelölések alkalmazására, a műszaki, formai és esztétikai elvárásoknak való megfelelésre. Ezek hiánya pontlevonást jelent. A megoldásban az esetleges hibás részeket egy ferde vonallal kell áthúzni.

A megoldási időn belül lehetőség van tisztázat készítésére is. Ebben az esetben egy „Piszkozat” és egy „Tisztázat” készül folyamatos oldalszámozással.

II. feladatlap

Összetett feladatok

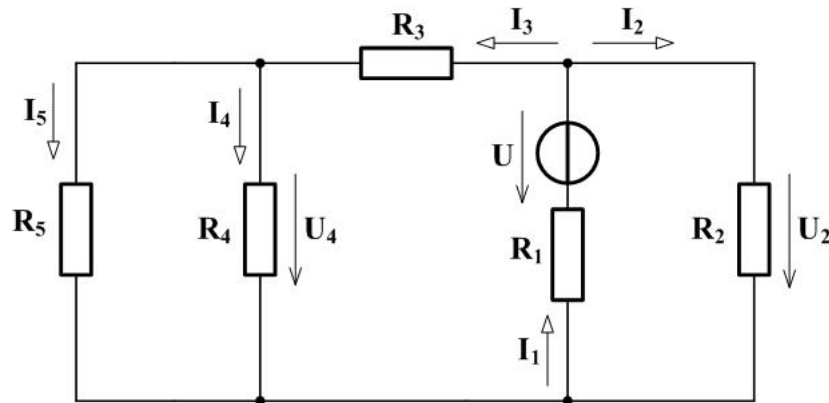
Maximális pontszám: 60

1. feladat

15 pont

Egyenáramú hálózat számítása

Adatok: $U = 16 \text{ V}$ $R_1 = 1 \text{ k}\Omega$ $R_2 = 3 \text{ k}\Omega$
 $R_3 = 1,5 \text{ k}\Omega$ $R_4 = 2,7 \text{ k}\Omega$ $R_5 = 3,3 \text{ k}\Omega$

Határozza meg:

- az eredő ellenállás értékét (a generátor felől nézve) és a feszültséggenerátor áramát (R_e , I_1),
- az R_2 ellenállás feszültségét és teljesítményét (U_2 , P_2),
- az R_3 , R_4 és R_5 ellenállások áramát (I_3 , I_4 , I_5)!
- Hányszorosára változik a generátor árama, ha az R_4 ellenállást rövidre zárjuk (I_{1z}/I_1)?

2. feladat

15 pont

RL áramkör számítása

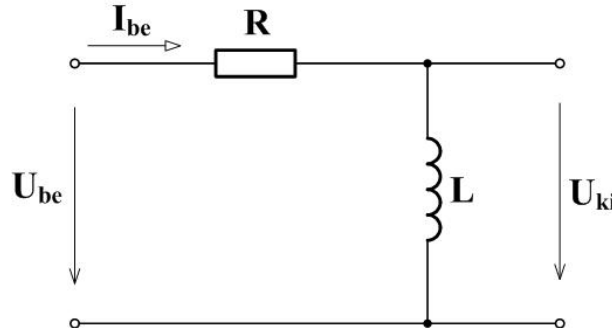
Egy ideális elemekből álló soros RL áramkör adatai:

$$U_{be} = 10 \text{ V}$$

$$f = 10 \text{ kHz}$$

$$R = 2,2 \text{ k}\Omega$$

$$L = 19,9 \text{ mH}$$

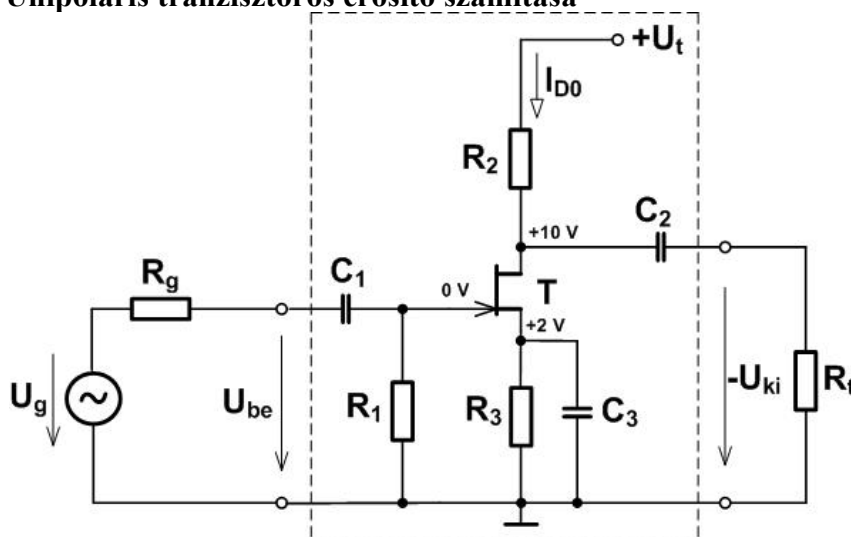
Számítsa ki:

- a bemeneti impedanciát és áramot $f = 10 \text{ kHz}$ frekvencián (Z_{be} , I_{be}),
- a kimeneti feszültséget és a feszültségcsillapítást dB-ben (U_{ki} , a_u),
- a bemeneti áram-feszültség fázisszögét és a határfrekvenciát (φ , f_h)!
- Készítse el az áramkör impedancia és fázisszög jelleggörbéit a frekvencia függvényében!
- Mekkora kapacitású kondenzátort kell az áramkörbe iktatni, hogy a kialakuló rezgőkör rezonanciafrekvenciája $f_0 = 20 \text{ kHz}$ legyen?

3. feladat

15 pont

Unipoláris tranzisztoros erősítő számítása

Adatok:

$U_t = 16 \text{ V}$
 $I_{D0} = 2 \text{ mA}$
 $y_{22S} = 25 \text{ } \mu\text{S}$
 $y_{21S} = 10 \text{ mA/V}$
 $U_g = 50 \text{ mV}$
 $R_g = 20 \text{ k}\Omega$
 $R_1 = 1 \text{ M}\Omega$
 $R_t = 10 \text{ k}\Omega$
 $C_1 = C_2 = 500 \text{ nF}$

Feladatok:

- Határozza meg az erősítő munkapont-beállító ellenállásainak az értékét (R_2 , R_3)!
- Rajzolja fel az erősítő y paraméteres váltakozó áramú helyettesítő képét!
- Számítsa ki az erősítő bemeneti és kimeneti ellenállását (R_{be} , R_{ki})!
- Számítsa ki a terhelt erősítő feszültségerősítését és kimeneti feszültségét (A_{ut} , U_{ki})!
- Határozza meg a terhelt erősítő alsó határfrekvenciáját (f_a)! Válaszát indokolja meg!

Fontos tudnivalók:

- A testponthoz viszonyított munkaponti feszültségek (U_{G0} , U_{D0} , U_{S0}) a fenti ábráról leolvashatók.
- A kondenzátorok reaktanciája az a), b), c), d) alpontoknál elhanyagolható.
- A C_3 jelölésű kondenzátor nem szól bele a frekvenciaátvitelbe.

4. feladat

15 pont

Logikai függvények és áramkörök vizsgálata

Adott egy logikai függvény legegyszerűbb konjunktív algebrai alakja. A legnagyobb helyi értékű bemeneti változót „A” jelöli.

$$F^4 = (B + D) \cdot (\overline{A} + \overline{B} + C) \cdot (A + \overline{B} + \overline{C})$$

Feladatok:

- Írja fel az eredeti teljes logikai függvényt konjunktív sorszámos alakban!
- Írja fel az eredeti teljes logikai függvényt diszjunktív sorszámos alakban!
- Grafikus egyszerűsítés után írja fel az egyszerűsített logikai függvényt diszjunktív algebrai alakban!
- Valósítsa meg az egyszerűsített minimalizált logikai függvényt 7 db NAND kapu segítségével! (A változók csak ponált alakban állnak rendelkezésre.)
- Valósítsa meg az egyszerűsített minimalizált logikai függvényt 7 db NOR kapu segítségével! (A változók csak ponált alakban állnak rendelkezésre.)

	a feladat sorszáma	pontszám			
		maximális	elért	maximális	elért
I. Egyszerű, rövid feladatok				40	
II. RÉSZ Összetett feladatok	1.	15		60	
	2.	15			
	3.	15			
	4.	15			
Az írásbeli vizsgarész pontszáma				100	

dátum

javítótanár

	pontszáma egész számra kerekítve	
	elért	programba beírt
I. Egyszerű, rövid feladatok		
II. Összetett feladatok		

javítótanár

jegyző

dátum

dátum